

PSICOLOGIA EVOLUTIVA I

26908

Modificat: juliol 2007

Àrea de Psicologia Evolutiva i de l'Educació
Departament de Psicologia l'Educació

Professor/a teoria: José Luis Lalueza, Alicia Peralta i Sònia Sánchez

Professores pràctiques i docència tutoritzada: Juan Carlos Aceros, María José Luque i Alicia Peralta.

OBJECTIUS GENERALS DE L'ASSIGNATURA

L'objectiu principal de l'assignatura és el de proporcionar uns coneixements teòrics i pràctics sobre alguns dels principals processos de l'evolució humana: la capacitat d'adaptació a l'entorn des del naixement; l'origen i el desenvolupament de la comunicació i de la parla, i les formes intel·ligents amb les quals l'individu organitza el món que l'envolta per a comprendre'l.

Es donaran a conèixer els principals problemes que es plantegen dins la Psicologia Evolutiva aportant-hi algunes de les teories amb les quals s'interpreta actualment el desenvolupament humà.

TEMARI

1. Introducció a l'estudi del desenvolupament humà

- Les nocions d'evolució, desenvolupament i gènesi.
- Breu perspectiva històrica de l'estudi de la infància.
- Qüestions plantejades per la Psicologia del desenvolupament. La dialèctica individu - medi.
- Les principals escoles teòriques en l'estudi del desenvolupament.

2. Els dos primers anys de vida.

- Desenvolupament neonatal.
- El desenvolupament perceptiu.
- Psiquisme i moviment. Desenvolupament psicomotor. Noves aportacions.
- L'explicació piagetiana del període sensomotor. La noció d'objecte. Noves aportacions.
- L'emergència de la comunicació mare-nen.
- Comunicació, coneixement i socialització.
- Representació i simbolització.
- L'emergència dels primers significats. El joc i el dibuix.

3. La infància (entre els dos i els onze anys)

- Adquisició del llenguatge. Perspectives teòriques.
- Comprensió i producció del llenguatge oral. De les primeres paraules als primers enunciats.
- Pragmàtica del llenguatge: parlar per a comunicar.
- El desenvolupament de la intel·ligència

- L'egocentrisme infantil. Noves aportacions.
- Les operacions concretes. Algunes nocions operatòries: classificació, conservacions, seriació.

4. Desenvolupament de les estratègies cognoscitives.

- Estructuralisme i funcionalisme. Revisió de les nocions d'estadi. Els mecanismes del desenvolupament.
- L'enfocament del processament de la informació. Les aportacions neopiagetianes.
- Representació i coneixement: teoria de la Redescripció Representacional i dels Models Mentals.
- Desenvolupament cognoscitiu a l'adolescència.

5. Context social, educatiu i desenvolupament cognoscitiu

- Interacció social i coneixement. Conflicte sociocognoscitiu.
- Desenvolupament cognitiu i mediació social.
- Cultura i desenvolupament cognitiu.

Aquest temari és general i es concretarà amb cada grup d'acord a les qüestions que seleccioni cada professor/a.

ESTIMACIÓ HORES TEMARI

Per cada hora lectiva de classe, aproximadament, caldrà fer-ne dues hores de treball d'estudi personal.

PRÀCTIQUES

Les pràctiques tenen com a finalitat principal possibilitar a l'alumnat l'observació i aplicació d'alguns dels conceptes teòrics exposats a les classes. Per aconseguir aquest objectiu, els estudiants hauran de treballar amb infants de diferents edats per tal observar per si mateixos alguns aspectes de l'evolució.

a) Modalitat Pràctiques d'aula

Modalitat per tots els grups de pràctiques. Amb una freqüència quinzenal es treballa a l'aula l'anàlisi de filmacions fetes pels alumnes a infants. Dita anàlisi consisteix en associar les característiques evolutives dels infants (psicomotricitat, llenguatge i cognició) amb els coneixements teòrics.

El treball es realitza en grup (treball d'Equip de 5 o 6 estudiants, aproximadament).

b) Modalitat optativa de Pràctiques de camp

Modalitat opcional només pels grups 10, 30 i 50 amb possibilitat de participació d'un percentatge d'estudiants. Els professors i les professores de pràctiques oferiran als alumnes la possibilitat de participar en projectes educatius que suposin la interacció amb nens o adolescents. Aquestes pràctiques suposen el desplaçament setmanal a una escola o equipament educatiu i la participació directa en activitats amb objectius educatius, la participació en sessions formatives i la tutorització personalitzada del treball de l'alumne. La

oferta d'aquest tipus de pràctiques està condicionada a la disponibilitat dels projectes en que participen professors i investigadors de la UAB.

ESTIMACIÓ HORES PRÀCTIQUES

S'estima unes 20 hores de participació, tant a l'aula com fora de ella, en els dos tipus de pràctiques.

DOCÈNCIA TUTORITZADA

La docència tutoritzada està incorporada a la pràctica i es realitzarà presencial i/o virtualment, i s'adequarà al tipus de pràctiques (d'aula o de camp).

Cada professor pot endegar iniciatives per a promoure la comunicació personal que implica la docència tutoritzada.

L'avaluació de la docència tutoritzada serà un element qualitatiu de ponderació respecte a la nota final del treball pràctic.

AVALUACIÓ

El conjunt d'activitats d'avaluació continuada i examen final de teoria està valorat amb el 50% de la nota final i les pràctiques amb el 50% restant. Tanmateix, per aprovar l'assignatura cal tenir aprovades ambdues parts amb una puntuació mínima de 5.

La tipologia de prova final i d'avaluació continuada serà especificada per cada professor/a dels diferents grups.

BIBLIOGRAFIA

Bibliografia fonamental:

Perinat, A. (1998). *Psicología del desarrollo. Un enfoque sistémico*. Barcelona: EDIUOC.

Palacios J.; Marchesi A.; Coll, C (2001) *Desarrollo Psicológico y Educación.I. Psicología Evolutiva*. Madrid:Alianza.

Berger, K.H. (2007). *Psicología del desarrollo: infancia y adolescencia*. Madrid: Médica Panamericana.

Bibliografía adicional

Bermejo (1994). *Desarrollo Cognitivo*. Madrid: Síntesis.

Delval J. (1994). *Desarrollo Humano*. Madrid: Siglo XXI.

Rogoff, B. (1993): *Aprendices del pensamiento*. Paidós. Barcelona.

Donaldson, M. (1979): *La mente de los niños*. Morata. Madrid.